N°. 98.

DE GRONDWET.

1853.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels . . . . f 1.00.
Voor elken regel meer . . . . " 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.

ZATURDAG 17 SEPTEMBER.

UITGEVERS-DIRECTEUREN:
JOH. NOMAN en ZOON, te 's Gravenhage.

Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 269.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . f 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . " 5.00.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen, per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement f 60, Ned. Cour.

BERIGT.

Zij, die zich met het nieuwe quartaal, beginnende met 1 October aanstaande, abonneren op deze Courant, zullen "de Grondwet" reeds van af den 19den dezer — zijnde de dag van de opening der nieuwe zitting van de Staten-Generaal — *gratis* ontvangen.

JOH. NOMAN EN ZOON.

De Heilige Stoel — aldus meent de *Echo Universel* — zou er in hebben toegestemd, om den aartsbisschop VAN Utrecht, niet te Utrecht te laten wonen.

Deze concessie is, meenen wij, geene concessie; want de Paus had dit reeds *motu proprio* bevolen.

Daarentegen zou — altijd volgens den *Echo* — Mgr. LAURENT, thans te Aken, op nieuw in zijn bisdom van Luxemburg worden hersteld.

Bevat dit berigt waarheid, een nieuw bewijs ware gegeven, dat de Heer LIGHTENVELT zich door "hoffelijkheid" had laten verschalken en eene concessie had gedaan, zonder daarvoor *iets* in de plaats te krijgen; *)

dat de "aanraking" wel degelijk "onderhandeling" is geweest.

Maar de terugkomst zelve van Mgr. LAURENT naar zijn bisdom in Luxemburg zou alsdan op eene zonderlinge wijs plaats hebben.

Wij beslissen hier de questie niet, welke in der tijd tot de verwijdering van Mgr. LAURENT heeft aanleiding gegeven; maar Mgr. LAURENT heeft de verwijdering *verdiend*, tegen hem uitgesproken; of hem is *ten onregte* en dus eene *onregtvaardige* straf opgelegd.

Is het *laatste* het geval: de eer van Nederland gedoogt niet, dat men den ten onregte gekrenkte in zijne eer herstelle *als eene concessie*, waartegen iets anders als equivalent wordt teruggegeven. Dat herstel van eer behoort, voor de eer der Natie, uit vrije beweging, ook zonder *belooning*, te worden gedaan.

Is het *eerste* het geval, de eer van Nederland gedoogt evenmin dat men eene verdiende straf *opheffe*, om daardoor van een Hof te verkrijgen, wat het anders niet zou toestaan.

In beide gevallen — en een midden-weg is hier ondenkbaar — zou het Ministerie, op eene zonderlinge wijs, welligt naar het "eigenaardige" van de "tegenovergestelde rigting" op de handhaving der Vaderlandsche eer bedacht zijn geweest.

De Heer GROEN VAN PRINSTERER heeft sedert lang, in *de Nederlander*, eene *degelijke*, *opzettelijke* bestrijding of wederlegging aangekondigd van het merkwaardige geschrift van Dr. FRUIN: "*Het anti-revolutionnaire Staatsregt van* Mr. GROEN VAN PRINSTERER, *ontvouwd en beoordeeld*."

Met verlangen zagen we uit naar hetgeen door den Heer GROEN zou worden aangevoerd, ter ontzenuwing van de argumenten, die door den Heer FRUIN met zoo onweêrstaanbare kracht zijn aangevoerd, en die het geheele gebouw van het anti-revolutionnarismus als een kaartenhuis hebben doen instorten.

Eindelijk zijn we in het bezit, tot heden, van twee artikelen van den Heer GROEN, ter bestrijding van dit voortreffelijke geschrift.

Met regt zou men thans, na zoo lang dralen, van het hoofd der anti-revolutionnaire school hebben mogen eischen, dat de positieve argumenten van Dr. FRUIN op zoodanige wijze werden beantwoord, dat Dr. FRUIN noch iemand anders op nieuw den Heer GROEN kon toevoegen: "Geen losgerukte bijbelverzen, geen historische herinneringen zouden ons meer naar het hoofd "mogen geworpen worden, maar alleen eene *wetenschappelijke bewijsvoering*, die met ervaring begint en "volgens de wetten der logica voortgaat, *zou tusschen* "*hen en ons moeten beslissen*."

De Heer GROEN blijft evenwel voortgaan, om, naar [illegible]

*) Zie ons eerste berigt onder het *Binnenland*.

de "eigenaardigheid" der anti-revolutie *vele* woorden te bezigen en *niets beteekenends* zeggen; ja schijnt door het [illegible] het publiek *te forceren*, *te lezen uit* [illegible] *geen er met zoo vele woorden in staat*. Het is trouwens, wij erkennen het, het eenige middel, om tot de slotsom te kunnen komen: "Dr. FRUIN *had ongelijk*".

En wat levert ons de Heer GROEN nu in zijne twee lange artikelen? (*Nederl.* N°. 985 en 989.)

Geene verdediging van beginselen; *geen* bewijs, dat Dr. FRUIN die beginselen verkeerd heeft opgevat of toegelicht.

Twee punten hebben den Heer GROEN bovenal getroffen in het geschrift: "*een persoonlijk verwijt*" en de "*wijze, waarop* Dr. FRUIN *geredeneerd heeft*"!

De Heer GROEN onderzoekt niet de *hoofdzaak* het allereerst, onderzoekt niet *waarover* Dr. FRUIN heeft geredeneerd, maar *hoe* hij heeft geredeneerd: dat wil zeggen, de misdaad van Dr. FRUIN, "om des Heeren GROENS geschriften *vervelend* te durven noemen!"

Dát gaat den Heer GROEN het meest van allen ter harte, met en benevens het "*persoonlijk verwijt*", dat hij "eene zeer grove, eene inderdaad belagchelijke feil zou begaan hebben, omtrent een historisch onderwerp".

Verraadt deze wijze van bestrijding kwalijk geplaatste eigenliefde, of verlegenheid om het hart zelf van Dr. FRUINS uitnemend geschrift aan te tasten?

Van een man als de Heer GROEN gelooven wij het laatste.

Maar nu is het niet slechts vermakelijk, maar ook leerzaam, om na te gaan, hoe de Heer GROEN "het persoonlijk verwijt", door den Heer FRUIN hem gedaan, tracht af te wijzen.

De Heer GROEN had in "*Ongeloof en Revolutie*" gezegd:

"Wat hebben wij te denken van die wijdberoemde *Mars* en *Meivelden*, van die volksvergaderingen, waarin, onder den vrijen hemel, over de aangelegenheden der Franken beraadslaagd en bij meerderheid van stemmen beslist werd; comitien, in wier eenvoudigen afloop en heilzame strekking Lodewijk XVIII, blijkens de voorrede van zijn Charter, *het type der constitutionele regering* terugvond? Wat wij daarvan moeten denken? dat ze nooit hebben bestaan. Het valt niet zwaar dit te bewijzen. Gij meent welligt, dat wij daarvan menigvuldige en uitvoerige beschrijvingen in de Annalisten van die dagen bezitten. Gij bedriegt u. Niet ééne. Slechts ééne enkele plaats is er, waar van zoodanig Meiveld gewag wordt gemaakt. En die plaats zelve werpt de hypothese omver. Maar toch is sprake enkel van eene wapenschouwing, die geenerlei betrekking op wetten of algemeene beraadslagingen heeft."

Dr. FRUIN gaf daarop aan den Heer GROEN de volgende teregtwijzing:

"Waar ik mij vooral over verwonder is het beweren, dat dit het eenige Meiveld is waarvan door de Annalisten van die dagen gewag wordt gemaakt. Als ik in plaats van met Groen met een der "zeer onkundige dilettanten" te doen had, zou ik hem ronduit zeggen, dat hij de Annalisten zelfs niet uit de verte kent: want bij hen worden dergelijke volksvergaderingen misschien honderdmaal vermeld. Van Karel den Groote alleen zijn er meer dan dertig bekend. Maar ik zou haast zeggen, dat wie zoo spreken kan, onbekend is met het eerste boek, dat een liefhebber der middeneeuwsche geschiedenis in handen neemt: het leven van Karel den Groote van Einhardus. Daar wordt reeds in het eerste hoofdstuk verhaald, dat onder de Merovingers jaarlijks een openbare bijeenkomst van het volk tot nut van het rijk gehouden werd. — Het is natuurlijk ongerijmd te meenen, dat Groen, die zoo uitdrukkelijk de jaren lange studie vermeldt, zonder welke men onbevoegd is een oordeel te vellen — dat hij zonder kennis van zaken spreken zou. Het is waarschijnlijker, dat hij zijne vroegere studie zoo zeer zal vergeten hebben, dat hem zelfs de allereerste beginselen ontgaan zijn. — Hij heeft er ook niet aan gedacht, hoe hij, bij het doorsnuffelen der capitularien, herhaaldelijk in den aanhef volksvergaderingen vermeld heeft gevonden, waarop die besluiten bekrachtigd waren. Ja zelfs het boek van Mably, waar hij weinig — ik geloof, te weinig — meê opheeft, staat hem niet juist meer voor; anders zou hij zich nog wel herinneren hoe daar eene breedvoerige beschrijving van zulk eene vergadering, volgens Hincmar's overlevering, gegeven wordt."

En nu zegt de Heer GROEN:

Dr. FRUIN heeft zich in de *opvatting* mijner woorden vergist;

misschien door mijne schuld;

maar Dr. FRUIN had toch moeten achtslaan op mijne verwijzing naar de *Prolegomènes* van het 1e deel der "*Archives de la Maison d'Orange*."

En de Heer GROEN citeert deze verwijzing.

Wij konden onze oogen niet gelooven, toen wij nu door den Heer GROEN zagen aangehaald, *als bewijs dat* Dr FRUIN *verkeerd had gelezen*, *dat hij hem ten onregte had beschuldigd*, eenige zinsneden uit de *Prolegomènes*, die juist *hetzelfde* zeggen als de aangevallen plaats in "*Ongeloof en revolutie*!"

Onze lezers mogen zelven oordeelen:

Zinsneden, door Dr. Fruin beoordeeld; uit "Ongeloof en Revolutie."

"Wat hebben wij te denken van die wijdberoemde *Mars*- en *Meivelden*, van die Volksvergaderingen, waarin, onder den vrijen hemel, over de aangelegenheden der Franken beraadslaagd en bij meerderheid van stemmen beslist werd; Comitiën, in wier eenvoudigen afloop en heilzame strekking Lodewijk XVIII, blijkens de voorrede van zijn Charter, *het type der constitutionele regering* terug vond? Wat wij daarvan moeten denken? dat ze nooit hebben bestaan. Het valt niet zwaar dit te bewijzen. Gij meent welligt, dat wij daarvan menigvuldige en uitvoerige beschrijvingen in de Annalisten van die dagen bezitten. Gij bedriegt u. Niet ééne. Slechts ééne enkele plaats is er, waar van zoodanig Meiveld gewag wordt gemaakt. En die plaats zelve werpt de hypothese omver. Aldaar toch is sprake enkel van eene wapenschouwing, die geenerlei betrekking op wetten of algemeene beraadslagingen heeft.

Zinsneden, door den Heer Groen aangehaald, als bewijs, dat hij NIET *gezegd heeft, wat hij in "Ongeloof en Revolutie"* WEL *gezegd heeft.*

"On affirme l'existance presque non-interrompue d'Assemblées nationales, décidant avec le Roi les affaires de l'État; des Champs de Mars ou de Mai législatifs; tandis qu'il n'y a rien, nous ne disons pas de moins avéré, mais de plus positivement faux."

"Louis XVIII lui-même a jugé devoir en faire mention honorable dans le Préambule de la Charte. Qui croiroit, en lisant ce qu'on a débité à cet égard, que, parmi les Annalistes de la première race, il n'y en a qu'un, Grégoire de Tours, qui fasse mention d'un Champ de Mai; [illegible] et que dans ce passage unique il s'agit d'une revue simplement militaire, sans le moindre rapport à des loix ou à des délibérations communes; "phalanx ostensura suorum nitorem." Qui croiroit, que dans la Collection de Formules par le moine Marculfe, où se trouvent les protocoles des procédures même les moins intéressantes, il n'y en a pas une qui se rapporte, de près ou de loin, à la tenue de l'Assemblée générale de la Nation. Qui croiroit enfin que, ni sous la première, ni sous la seconde race, il n'y eut de réunions générales, si ce n'est les Plaids Royaux; c'est à-dire le Conseil du Monarque, auquel n'assistoient que ceux qu'il vouloit bien y admettre, et où, sans être lié par des avis, même unanimes, il décidoit à volonté."

Is dat niet zijne lezers *forceren*, om het *tegenovergestelde* te lezen van hetgeen *staat* geschreven?

En om nu de kroon te zetten op deze anti-revolutionnaire wijze van *wederlegging*, zegt de Heer GROEN, op het verwijt van Dr. FRUIN "dat hij zijne lezers in "de waan had gebragt, dat hij, *door eigen studie*, der "middeleeuwsche historie, tot het beoordeelen van anderen bevoegd was":

"Hetgeen *hij* (Dr. FRUIN) mij niet ronduit heeft durven zeggen, "zeg ik gaarne ronduit; *dat ik de Annalisten zelfs niet uit de verte* "*ken*: dat ik *onbekend* ben met het eerste boek, dat een lief"hebber der middeneeuwsche geschiedenis in handen neemt; *dat* "*ik nooit een uur aan het doorsnuffen der capitulariën besteed* "*heb, en dat ik zelfs niet onder de dilettanten mag worden ge*"*noemd*."

Wanneer men

om te bewijzen dat men *niet* heeft gezegd wat men *wel* gezegd heeft, een citaat moet bijbrengen, dat juist *hetzelde* zegt als hetgeen men *niet gezegd wil hebben*;

om zich te verontschuldigen, dat men anderen van *onwetendheid* heeft beschuldigd, tot de bekentenis moet komen, dat men er zelfs *niets* van weet, [illegible] anderen heeft nagepraat;

dan gelooven wij, dat men niet ligt in het oog van elken onpartijdige, het [illegible] van hetgeen de Heer GROEN zelf "*charlatanerie*" heeft gelieven te noemen.

Wij lezen in *de Nederlander*:

»Omdat, in *de Nederlander* niet eene advertentie werd opgenomen, waarin *de Grondwet*, dat wij voor den lateren van elke advertentie, ook wanneer ze niet de doorgaanden inhoud van onze politieke beschouwingen in strijd is, verantwoordelijk zijn.«

Zeer natuurlijk.

De *Nederlander* schijnt, bij het schrijven van bovenstaande regelen, zich niet herinnerd te hebben, dat geweigerd is de plaatsing eener advertentie, aankondigende de vertaling van de »*Gedenkschriften van Van der Duin*, enz.«, alhoewel dit werk in Nederland alleen en uitsluitend is bekend geworden *door de Nederlander*; en dat, om die weigering te motiveren, geschreven is:

»Mijnheer! Ik heb de eer UEd. nevensgaande advertentie, »ons ter plaatsing in *de Nederlander* opgezonden, beleefdelijk »terug te zenden, daar DE REDACTIE, *nu gelijk vroeger*, zwa»righeid maakt om advertentiën te plaatsen, *die geheel met hare* »*gevoelens in strijd zijn.*«

»Met achting,
»Utrecht, 11 Aug. 1853.

Namens de administratie van *de Nederlander*
DE BREE JR.«

Wij meenen, dat, na dezen brief, het vrij duidelijk is: dat, *nu gelijk vroeger*, in *de Nederlander* slechts zoodanige advertentiën worden opgenomen, die *niet* met de gevoelens van DE REDACTIE in strijd zijn.

Daaruit volgt, dat men ook uit *de advertentien* den geest der redactie van *de Nederlander* moet trachten te leeren kennen.

De *Arnhemsche Courant* gaf dezer dagen »enten aan- en kantteekeningen van een landskinderlijk Nederlander«, op de bekende redevoering van »*opening*«, door den Heer LIGHTENVELT in de Eerste Kamer uitgesproken.

Wij meenen *twee* dezer aanteekeningen te moeten overnemen.

Vooreerst. De Minister LIGHTENVELT had gezegd: »Ik vraag, *wie weet wat er tusschen den Koning en* »*zijn Minister is voorgevallen?*«

De aanteekenaar merkt teregt op, dat deze uitval niets beteekent, als toch niet wordt gezegd, *wat* er voorgevallen is. Er kan *veel*, maar er kan ook *betrekkelijk weinig* voorgevallen zijn. De vraag was dus in haar geheel gebleven, waarom niet *demissie*, maar wel met de portefeuille *de missie* werd genomen.

Ten tweede. De Minister LIGHTENVELT had gezegd: »En ik merk tevens op, dat men *aan een vorig Mi*»*nister*, *dit gretig aanbieden van ontslag*, *als middel* »*van zedelijke dwangoefening*, wel eens heeft verweten.«

De aanteekenaar laat hierop de vraag volgen: »Wie hebt ge daar op 't oog? De Heer VAN HALL in 1847? of een ander?«

Wij voor ons, zijn bijkans overtuigd, dat de Heer LIGHTENVELT hier niet slechts op het oog heeft gehad den Heer VAN HALL, maar ook en vooral den Heer DONKER CURTIUS, wiens comedie-spel, na de verwerping door de Eerste Kamer van de geessel-afschaffings-wet (de tauchenhet van den Heer VAN RAPPARD), nog niet in vergetelheid is geraakt.

Buitenland.

ENGELAND.

De cholera heeft te New-Castle nog al verwoesting aangerigt en heeft zich nu ook te Gateshead vertoond, ofschoon de steden aan den mond van de Tyne en langs de rivier haar zijn gebleven. De meeste ziektegevallen te New-Castle zijn voorgekomen in de digtst bevolkte gedeelten der stad, en wel meest in de straten en hunten langs de rivier. Zeer wordt aangedrongen op het bevorderen van zindelijkheid, die in deze gedeelten, volgens hetgeen deswege gemeld wordt, veel te wenschen overlaat. Men heeft ook nu ondervonden, dat bijkans alles er van afhangt, dat men den lijder *spoedig* hulp toebrengt, en de eerste verschijnsels der ziekte niet worden verwaarloosd; terwijl, in den tweeden graad der ziekte, als deze het slagtoffer als 't ware overmeesterd heeft, de voortgang van leven tot dood ontzettend snel is, en ervaring dan weinig baat bij geneesmiddelen wordt gevonden. Kundige, welmeenende raadgevers in onze geachtste bladen, dringen dan bijzonder op twee zaken aan; op het bevorderen van zindelijkheid vooral in de digtbevolkte wijken, en op het inroepen of aanwenden van dadelijke hulp. Verder wordt aanbevolen het uitdeelen van goed voedsel, meer inzonderheid het tegengaan van bezorgdheid. De *Globe* zegt: »Het kan niet genoeg aan het publiek herinnerd worden, dat vrees dikwerf eene voorloopster van de kwaal, en dat vroeg betoonde zorg het eenig ware geneesmiddel is.«

FRANKRIJK.

Het schijnt, dat men zich te zeer gehaast heeft met het geven van het berigt, ten aanzien van de bons tot het bekomen van brood. De stedelijke regering heeft over het onlangs aangenomen stelsel geraadpleegd en erkend, dat het gebrekkig was, doch zij heeft niettemin den voortduur daarvan bij wege van proeve bevolen. Alleen heeft men in het stelsel veranderd, dat niet de Staat, maar de stad de verrekening met de bakkers zal houden.

— In 1832 had men te Parijs 132 vereenigingen tot onderling hulpbetoon, die te zamen 10350 leden telden. In 1848 was dit cijfer gestegen tot 240; den 31 December 1852 telde men er 341, met 43.874 aandeelhouders, en een kapitaal, zoo wel belegd als in kas, van 8 millioen, terwijl de jaarlijksche ontvangst bedroeg 1.221.000 francs en uitgaaf 385.000 fr.

— Volgens eene officiele opgave van den stand der meelmarkt te Parijs op den 14 Sept., bedroeg de voorraad aldaar 1.693.900 pond; de voorraad, bij de 601 bakkers in reserve, is 12.118.830 pond; de gemiddelde koers van dien dag was 63 fr. 82 cent. de 100 pond.

— De Noorder-spoorweg-maatschappij, heeft, met het doel om mede te werken tot verligting der behoeftige klassen, de prijzen van het vervoer van granen verminderd. Van den 15 Sept. tot den 31 December, zal dat vervoer geschieden tegen betaling van slechts 8 centimes per ton en per mijl, tot op een afstand van 62 mijlen toe. Bij een vervoer van 100 mijlen zal men slechts 5 centimes hebben te betalen. Van 63 tot 99, even als 100. Alle overige kosten komen niet meer in aanmerking.

BELGIE.

Op het congres voor de statistiek zullen, naar tot dus verre bekend is, 28 landen vertegenwoordigd worden. De beraadslagingen zijn niet openbaar, maar de verhandelingen zullen worden opgeteekend en later bekend gemaakt. De commissie tot regeling van het congres bestaat uit de heeren Quetelet, president, Visscher, Pattoes, Ducpetiaux en Heuschling.

PRUISSEN.

Men meldt uit Berlijn, 13 September:

»De koning is, bij zijnen togt naar de provincie van Saksen allerwegé, door de bevolking met inderdaad welgemeende vreugdebetooning ontvangen. De verscheidenheid van den grond heeft veel bijgedragen ter verhooging der volksfeesten, en de steugdvuren, die des nachts op de Saksische en Turingsche bergen zijn ontstoken, hebben eene treffende uitwerking gehad.«

HANZESTEDEN.

Men schrijft aan de *Breslauer Zeitung* uit Hamburg, dd. 10 September:

»Zeer aanzienlijk zijn de bezendingen van koopwaren van hier naar de Russisch-Amerikaansche factorij, welke sedert eenige jaren ten noorden van California, tegenover Kamschatka, is aangelegd. Hoewel deze handelsonderneming op actien gegrond is, heeft toch de keizer de helft daarvan in zijne hand. De president dezer maatschappij is een admiraal te Petersburg, die van de marine tot den handel is overgegaan. Als men weet, welke verbazend groote inkoopen en bezendingen door den tegenwoordigen gemagtigde dezer Russische onderneming, den heer Sturin, naar opgemelde bestemming gedaan worden, dan zal men geene geringe gedachte van hare beteekenis kunnen hebben.«

SARDINIE.

Men heeft in de laatste dagen nog al gewigt gehecht aan het naderend vertrek van den graaf d'Appony, gezant van Oostenrijk te Turin. Dit was op den 20 Sept. bepaald en sommigen achtten het een verlof, ... een gevolg van 's graven benoeming tot gezant te Rome. ... van het vertrek ... en er geene sprake is van de afbreking der diplomatische betrekkingen tusschen Oostenrijk en Piemont, ofschoon het geschil tusschen beide landen nog bestaat. Men zegt zelfs dat de Sardinische regering hare bedenkingen zal hernieuwen tegen het sequester in Lombardije gelegd op de goederen van uitgewekenen, die als Sardiniërs zijn genaturaliseerd, en de regtbank te Milaan in de zaak van het oproer aldaar van 6 Febr. ll. uitspraak gedaan heeft. Men herinnert zich toch, dat het sequester ten gevolge van die beweging gelegd is. Nu de zaak uitgewezen is en er zelfs veroordeeling van straf heeft plaats gehad, onderstelt men, dat er eene beslissing betrekkelijk het sequester zou kunnen genomen worden.

De Sardinische regering heeft, aan de andere zijde, verscheiden uitgewekenen doen in hechtenis nemen, die, geloovende dat de zamenspanning, onlangs in den Kerkelijken Staat ontdekt, geslaagd was, onder Sardinisch gebied, derwaarts wilden trekken. Men mag wel zeggen, dat de Sardinische regering hun de grootste dienst heeft bewezen met hun gevangen te doen nemen, daar zij anders een wissen dood te gemoet gingen.

TOSKANE.

Het regeringsblad behelst de begrooting voor het groot-hertogdom voor de dienst 1852. De inkomsten hier te lande hebben beloopen 36¼, de uitgaven de 36 millioen lires. Er zou dus een overschot zijn, doch dit wordt weggenomen door de bezetting van Oostenlandsche troepen, die in 1852 bij de 3 millioen lires hebben gekost, behalve de 4 à 5 millioen aan Oostenrijk over de jaren 1849—50 deswege betaald.

OOSTENRIJK.

Men leest in een brief uit Weenen van 12 Sept.:

»Zoo is dan eindelijk, na vier jaren ijverige nasporing het palladium van Hongarije teruggevonden. Wat heeft tot de ontdekking dezer kostbare overblijfselen geleid, het toeval of wel de bekentenis van eenigen medepligtige? Dat weet men nog niet. Dit is evenwel zeker, dat men de kroon en al de andere versierselen van den heiligen koning Stephanus ongeschonden heeft teruggevonden alleen de koninklijke mantel heeft wat van de vocht geleden.

De geschiedenis van het verdwijnen dezer voorwerpen is niet van belang ontbloot. Bij zijne vlugt van Debreczin naar Szegedin ... deze voorwerpen toevertrouwd aan Szemere, destijds minister van Binnenlandsche Zaken en eerste minister. Toen de revolutionaire regering van Hongarije genoodzaakt was, op Turksch grondgebied te vlugten, maakte de kostbare koffer tot aan Orsowa deel uit van de talrijke goederen, die door de opstandelingen werden medegenomen. Naar dit punt rigtte zich dan ook al de nasporingen; maar in weerwil van allen ijver, bij die gelegenheid door generaal Haynau in 1849 betoond, en ondanks alle verder onderzoek, zoowel bij het opdelven van den grond, als bij peilingen in den Donau, heeft men den koffer eerst den 9 September van dit jaar wedergevonden. De bedoelde sieraden, te weten: de Kroon, de wereldbol en het kruis, het zwaard en de scepter, zullen met zekere statie en onder behoorlijk geleide op 's Rijks stoomboot *Albrecht* geladen worden; verder plegtig eerst in het kasteel te Buda en later naar het keizerlijk kasteel te Weenen gebragt worden, waar zij voortaan deel zullen uitmaken van de juweelen der kroon. Nu eenmaal de eenheid van het keizerrijk ... is, zijn in den persoon des souvereins de koning van Hongarije en de keizer van Oostenrijk vereenigd; niet Buda, maar Weenen zal dus tot bewaarplaats van deze kostbare overblijfselen verstrekken.«

Men weet dat in andere berigten gemeld is, dat, ten einde het volksgevoel der Hongaren niet te kwetsen, deze kostbare voorwerpen in eene Hongaarsche vesting zouden bewaard worden.

Men leest in de *Epoca*, dat een aantal onzer staatslieden voornemens zijn, zich tegen het einde der maand naar Seville te begeven om hunne hulde te betuigen aan de doorluchtige weduwe van Lodewijk Filips. De koningin van Spanje zal ook naar Koningin Amelia eenige personen afvaardigen om haar met hare aankomst in het schier-eiland geluk te wenschen.

— De *Nacion* zegt, dat men in wel onderrigte kringen te Madrid verzekert, dat de Cortes spoedig zullen worden bijeengeroepen en wel tegen den 18 October. Het blad voorziet echter, dat de zitting van zeer korten duur zal zijn, en dat de bijeenroeping alleen plaats heeft om aan het voorschrift der grondwet te voldoen, ... vereeniging der kamers bevolen wordt.

RUSLAND.

De Perzische gezant, Sadr-Mirza-Mahomed Khan, die korten tijd geleden een eigenhandig schrijven des Sjahs, benevens eene ridderorde ontvangen heeft, heeft den ... Sept. zijn afscheidsgehoor bij den Czaar te Peterhof gehad en zijne brieven van terugroeping overhandigd. Het geheele personeel van het gezantschap met Dawid Khan, eersten Dragoman, en Mirza Bursug, attaché bij het gezantschap van den Sjah, aan het hoofd, heeft bij de zonen des Czaars, de grootvorsten, Nicolaas en Michael Nicolajewitsch een afscheidsbezoek gebragt.

In berigten uit Petersburg tot den 6den September wordt het volgende gemeld. Bij den storm, welke in den nacht van den 24sten op den 25sten Aug. in den zeeboezem van Finland heeft geheerscht, zijn eene menigte schepen min of meer beschadigd. Tot dus verre heeft men berigt dat zeven te eenemaal zijn vergaan. Den 27sten is de stoomboot *Greenwich*, welke in de vaart was tusschen Riga en het zeebad Dubbeln, met een niet onaanzienlijk aantal passagiers aan boord, bij Dunamunde aan den grond geraakt, en zijn deze passagiers en de scheepelingen te naauwernood met de sloepen gered. — Uit Riga en Mittau wordt gemeld, dat de cholera zeer afneemt. In de verdere plaatsen van Lijfland en Koerland blijft die ziekte met de vorige hevigheid woeden.

TURKIJE.

Ofschoon de keizer van Rusland de wijzigingen, door de Porte voorgeslagen, verworpen heeft, ...

in het onzekere, of hij zijne voorloopige toetreding tot de Weener nota te gelijk ingetrokken had, en dus alles van den beginne af zou moeten worden opgevat. Een berigt meldt thans, dat dit het geval niet is, dat alleen de wijzigingen der Porte door Rusland worden afgeslagen, hetgeen dus een meer vredelievend aanzien aan de zaak geeft.

Niettemin hebben de beurzen te Parijs en te Londen onder den invloed van de jongste berigten eene gevoelige daling ondergaan. Er loopen aldaar nog verscheiden geruchten wegens de oostersche zaak, die alleen bevestiging verdienen. Zoo verhaalde men te Parijs, den 14en dezer, dat de Fransche minister van buitenl. zaken, de heer Drouyn de Lhuys, naar Londen zou vertrekken, om zich in persoon derwaarts met de engelsche regering te verstaan. Nog verzekerde men, dat de vereenigde vloten nu de Dardanellen zouden doorzeilen, niet tegen de Russen, maar om de Turken tot rede te brengen, die zich mogten verzetten tegen de aanneming van het Weener voorstel door den Sultan.

Over Triest heeft men vernomen, dat de Sultan de hospodars gemagtigd heeft in de Vorstendommen te blijven.

De jongste berigten uit Konstantinopel zijn van den 5; de wapeningen hielden steeds aan en de gisting in de gemoederen deed nog voor eene uitbarsting vreezen.

— Een berigt uit Konstantinopel behelst de volgende opgaven wegens de sterkte der wederzijdsche legermagten. De russische magt in de Vorstendommen en in Bessarabie beloopt 110.000 man voetvolk en 25.000 ruiters. De turksche magt daartegenover bedraagt slechts 75.000 man voetvolk en 8000 ruiters, doch zij is in eene sterke stelling en zou verdedigender wijs veel krachts kunnen ontwikkelen. Daartegen staat echter over, dat de Russen wel 250.000 man op verschillende punten op russisch gebied, buiten de Vorstendommen, hebben staan, die gemakkelijk derwaarts ter versterking zouden kunnen oprukken. Generaal Luders, die tot dusver in Bessarabie gestaan heeft, is den 28sten reeds in de Vorstendommen binnengetrokken.

AUSTRALIE.

Te Berlijn zijn eindelijk weder eens berigten ontvangen uit de Duitsche kolonie in Adelaïde. Een der Schomburgks had, meest tot het doen van wetenschappelijke nasporingen, zes weken in de goudmijnen doorgebragt, en bevindt zich thans weder in Melbourne. Gedurende zijn verblijf in de mijnen werd een goudklomp van 120 pond gevonden. Dr. Mücke raadt dengenen, die zich naar Zuid-Australie, voornamelijk in Adelaïde, Melbourne en Tanunda willen begeven, aan, ten minste zooveel geld mede te brengen, dat zij daarvan een geheel jaar de kosten voor hun levensonderhoud kunnen bestrijden. De prijs van alle levensmiddelen is zeer hoog.

— Met de *Mario-Polo*, den 10 Junij uit Australie vertrokken en den 13 te Liverpool aangekomen, heeft men voor 280.000 pd. st. aan goud ontvangen. Het geheel bedrag van den goud-uitvoer uit Victoria, in de vier eerste maanden van 1853, beliep 1.251.476 oncen tegen 666.132 oncen in hetzelfde tijdsbestek van 1852.

De *Melbourne-Argus* van 24 Mei, begroot de bevolking van de kolonie Victoria op 230.000 zielen. Op het einde van 1851 was die slechts 95,000.

Binnenland.

's Gravenhage, 16 September.

Z. M. heeft aan jhr. mr. C. W. E. C. de Geer, op verzoek, eervol ontslag verleend als burgemeester van Bunnik, Odijk, Werkhoven en Rijnauwen.

Particuliere brieven uit Rome, waarvan de goede bron wel niet te betwijfelen valt, melden thans naar [illegible] *heeft geleid*. De Nederlandsche diplomaat is, gelijk men verwachten kon, zeer hoffelijk en beleefd ontvangen, doch zou niet de minste concessie van den "Heiligen Vader" hebben *kunnen* verkrijgen. Men mag dan ook daaraan toeschrijven, dat de heer Lichtenvelt geene openingen heeft kunnen doen aan de Eerste Kamer en zich bepaald heeft met te zeggen: "dat de overeenstemming der woorden des *Konings* en de antwoorden des *Pausen* getuigen van de zelfstandigheid, waardigheid en zucht tot toenadering, en van de *verdraagzaamheid* van BEIDE Souvereinen."

De *Staatscourant* van heden bevat het gewone programma voor de opening van de Vergadering der Staten-Generaal op Maandag aanstaande.

Te Utrecht hebben tot dus ver, de feesten die er gegeven worden gedurende de aanwezigheid des Konings aldaar, naar het daarvan uitgegeven en ook door ons medegedeelde programma, in de beste orde plaats gehad. Daar zij van zuiver lokaal belang zijn, meenen wij ons van eene uitvoerige beschrijving te mogen onthouden.

Morgen avond zal in den Franschen Opera worden opgevoerd *Robert le Diable*, groote opera in vijf bedrijven, muzijk van Meijerbeer.

Op gezag van een onzer correspondenten hadden wij, eenigen tijd geleden, gemeld, dat er te Veendam in eene herberg tusschen Protestanten en Roomschen eene vechtpartij en verwonding van een persoon had plaats gehad, ter zake van de religie, en later, dat de verwonde persoon aan zijne wonden overleden was.

De *Provinciale Groninger Courant* van den 15den dezer spreekt deze berigten tegen. Dat blad zegt, "dat uit officiele stukken zou zijn gebleken, dat alleen verregaande dronkenschap en geenszins het twisten over de godsdienst aanleiding tot het voorgevallene heeft gegeven, en dat de verwonde persoon, die zich in zijne dronkenschap waarschijnlijk zelven de wonde heeft toegebragt, o. a. door met de hand op een wijnglas te slaan, dat het geheel verbrijzeld werd, *niet* overleden is, maar in blakenden welstand verkeert, althans gezond en van zijne wonde hersteld is." [illegible]

Bij de plaatselijke commissie van geneeskundig toevoorzigt te Rotterdam zijn aangegeven op 15 September: 52 cholera-lijders, 11 herstelden en 32 overledenen.

De *Nieuwe Rotterdamsche Courant* meldt het navolgende:

"Wij vernemen dat de commissie ter verzorging van cholera-lijders, die zoo loffelijk in den jare 1848 en 1849 onder ons is werkzaam geweest, wederom zich vereenigd heeft, om een beroep op de weldadigheid onzer stadgenooten te doen, ten einde in staat te worden gesteld aan minvermogende cholera-lijders hulp te reiken.

"Wij twijfelen er niet aan, of onze stadgenooten zullen het diep gevoelen, hoezeer thans het meer dan ooit pligt is, behoeftigen bij te staan, hoezeer dit nu meer dan ooit met zelfbehoud in verband staat. Wij wenschen zeer, dat de commissie hare menschlievende pogingen rijk bekroond moge zien en in staat gesteld worde, den gevreesden vijand op zijn terrein, in de verblijven der armoede, nadrukkelijk te bestrijden."

Men schrijft uit Amsterdam aan de *Weser Zeitung* het volgende:

"Men meldt, dat het Russische Gouvernement besloten heeft, om de pogingen van de Amerikanen tegen Japan gerigt te verijdelen, en dat het onlangs naar de Japansche zeeen vertrokken Russische smaldeel daartoe bestemd is. Het Russische Gouvernement heeft den heer professor von Siebold, die aan de boorden van den Rijn woont, tot zich laten komen, ten einde hem inlichtingen en ophelderingen te vragen nopens Japan en nopens de meest afdoende middelen, om de pogingen van de Vereenigde Staten te verijdelen. Professor von Siebold is in allen deele met Japan bekend; hij heeft langen tijd in dat land gewoond en onderhoudt steeds eene aanhoudende briefwisseling met aanzienlijke Japanezen. Het Nederlandsche Gouvernement zou, naar men zegt, met genoegen dit plan van het kabinet van St. Petersburg [illegible], terwijl de Amerikanen ook den Nederlandschen Archipel bedreigen, zoo als de zaak van den kapitein Gibson bewijst. Men moet hierbij nog voegen, dat de meest invloedrijke organen van de Engelsche drukpers zich ten voordeele der Amerikanen verklaren en in de laatste tijden getracht hebben, de Nederlandsche heerschappij in Oost-Indie in verdenking te brengen."

De *Staats-Courant* van heden bevat een overzigt van de opbrengst der middelen (hoofdsom en opcenten) over de acht eerste maanden van 1853, in vergelijking gebragt met derzelver opbrengst over de acht eerste maanden van 1852.

Gelijk vroeger deelen wij ook thans daarvan de hoofduitkomsten mede.

De *directe belastingen* hebben, over de acht eerste maanden van 1853 opgebragt ƒ 11.959.189.69½, zijnde ƒ 436.722.59½ *minder* dan de raming en ƒ 253.026.71 *minder* dan in 1852. De *in- en uitgaande regten en scheepvaartsregten* bragten op ƒ 3.335.064.69, zijnde ƒ 149.958.04 *meer* dan de raming en ƒ 84.554.57 *minder* dan de opbrengst in 1852. De *accijnsen* bragten op in 1853 ƒ 13.078.890.44½, zijnde ƒ 10,211,141 *meer* dan de raming en ƒ 276.359.52 *meer* dan de opbrengst in 1852. [De *St. Ct.* heeft hier eene fout begaan. De raming spreekt van 15 millioen; dat moet zijn: *dertien*].— De [illegible] hebben opgebragt ƒ 142.868.49½, zijnde ƒ [illegible] *meer* dan de raming en ƒ 280.879.19½ *meer* dan de opbrengst in 1852.— De *indirecte belastingen* bragten op ƒ 7.027.045.59½, zijnde ƒ 725.045.59½ *meer* dan de raming en ƒ 568.393.63 *meer* dan de opbrengst in 1852.— De opbrengst der *posterijen* was ƒ 960.543.81, zijnde ƒ 93.876.95 *meer* dan de raming en ƒ 35.530.58½ *meer* dan de opbrengst in 1852.— De *Staatsloterij* bragt op ƒ 275.839.50, zijnde ƒ 9.172.84 *meer* dan de raming en ƒ 904.00 *minder* dan de opbrengst in 1852.

De totale opbrengst was, over de acht eerste maanden van 1853 ƒ 36.779.442,03 of ƒ 437.177,14 *meer* dan de raming en ƒ 572.968,05 *meer* dan de opbrengst over een gelijk tijdvak in 1852.

* H. M. de koningin heeft aan de vereeniging *Dorcas*, te Delft, voor hare aanstaande loterij, een prachtig geschenk doen toekomen.

* De Minister van financien heeft bekend gemaakt, dat de rentebetaling op het grootboek der 4 pcts. nationale schuld zal geschieden op de bureaux van het grootboek der nationale schuld, gevestigd te Amsterdam, en wel alleenlijk over het half jaar, verschijnende 1e October 1853, van Zaturdag den eerste tot en met Vrijdag den 14 dier maand en vervolgens over al de nog verschuldigde halfjaren, op alle werkdagen (met uitzondering van den Zaturdag), van Maandag den 17 October 1853 tot en met 15 Februarij 1854. Tevens worden, overeenkomstig art. 19 van het koninklijk besluit dd. 18 Mei 1818 (*Stbl. no.* 24), [illegible] komen regthebbenden op de rente over het halfjaar, verschenen geweest op primo April 1849.

* Naar men verneemt zal de generaal-majoor Jhr. Storm de Grave, kommandant van de reserve-brigade kavallerie, vergezeld van den luitenant Posson, van het contingent van de limburgsche jagers te paard, als zijn adjudant van wege het Nederl. gouvernement, zich begeven naar de vereeniging van de Duitsche bondstroepen, om die in oogenschouw te nemen.

* Met vreugde vernemen wij, dat het thans vrij zeker is dat het gevorderde waarborg-kapitaal voor de uitvoering van het Drentsche veen- en midden-kanaal weldra zal gestort worden, en dat dus de waarschijnlijkheid, dat deze hoogst nuttige en zeer gewenschte onderneming zal worden doorgezet, van dag tot dag toeneemt.
(*P. D. C.*)

§§ Men schrijft ons uit LIMBURG:

Bij den Boekhandelaar Brinkman te Amsterdam, ziet eene brochure het licht, in het fransch geschreven, welligt met het doel om dezelve daardoor meer lezers te doen vinden in Limburg, en getiteld: *Quelques observations sur les dernieres élections dans le Limbourg par un Limbourgeois*. In deze brochure wordt de verkiezing van Mr. Thorbecke als eene plegtige manifestatie van Limburg tegen den Koning voorgesteld. De schrijver is blijkbaar *geen Limburger*, want anders zou hij weten dat deze bedoeling geenszins bij de verkiezing van den Heer Thorbecke heeft voorgezeten, maar dat men als het ware *par un mouvement spontané* zijne keuze op den afgetreden minister heeft laten vallen, omdat men met zijn regeringstelsel was ingenomen en de weldadige vruchten daarvan had ondervonden. Het Catholijke Limburg koos Mr. Thorbecke niet *parce qu'il paraissait avec ce pouvoir ministre qui s'appelle ultramontanisme*, maar het koos hem omdat hij getoond heeft te zijn een *liberaal* in den zin, zoodls die door den schrijver wordt beschreven, namelijk: *un libéral*, QUI VEUT QUE LES DROITS DE CHACUN SOIENT RESPECTÉS. Schier op iedere bladzijde van de brochure is het bewijs te vinden dat zij niet uit de pen van een Limburger is gevloeid. De Limburgers worden daarin afgeschilderd als kinderen door blinden haat gedreven, door partijzucht vervoerd en in het algemeen als bekrompen van geest. De godsdienst, die zij belijden, en de vertegenwoordigers, die zij ter Tweede Kamer afvaardigden, worden daarbij niet gespaard. Men vindt in deze brochure de bedreigingen terug, die in dit gewest te 's Hage zijn [illegible] regeringvoorgestelde rigting, schijnt te liggen om, bij gebreke van argumenten zich van drogredenen te bedienen, getuigen de laatste discussien in de eerste Kamer over de partijwet, zoo zou het niet onmogelijk zijn dat dit fransch product van dezelfde hand afkomstig ware als de wartaal van het *Journal des Débats* over den toestand van ons land. Het behoeft nauwelijks gezegd te worden, dat dit vlugschrift hier hoegenaamd geen bijval vindt.

§§ Onze correspondent uit MAASTRICHT berigt ons van den 14den:

Gisteren heeft op den Aken-Maastrichtschen spoorweg de eerste proefrid plaats gehad, waaraan [illegible] heeft deel genomen de heer Commissaris des Konings, die sedert eenige dagen van zijn verlof is teruggekeerd. Men schijnt zeer voldaan te zijn over [illegible] bij deze gelegenheid [illegible]

— De schade, toegebragt [illegible] in de provincie Limburg [illegible] de onweders en hagelslagen, die den 19 Junij en 6 Julij ll. aldaar hebben gewoed, is thans door deskundigen begroot op

ƒ 250,013.18. De geestelijken of leeraren der verschillende godsdienstige gezindten zijn verzocht om hunne geloofsgenooten, bij gelegenheid der eerst te houdene openbare godsdienstoefening, tot ruime bijdragen in de collecte op te wekken. Eene commissie bestaande uit notabele ingezetenen van verschillende gemeenten wordt belast om het aandeel, dat Gedeputeerde Staten uit de opbrengst der collecte aan elk der daarop regthebbende zullen toewijzen, te verdeelen onder de minvermogende en hulpbehoevende slagtoffers van den ramp, in verhouding tot het bedrag der door ieder hunner geledene schade.

— Aan de Gemeentebesturen is een Koninklijk besluit medegedeeld, van 12 Augustus jl., houdende aanwijzing van de burgemeesters der gemeenten in Limburg, die op 1° Januarij 1856 en die op 1° Januarij 1857 zullen aftreden.

Gisteren werd voor het Prov. Hof alhier, behandeld de zaak van A. N., vroeger commissaris van het loodswezen te Brielle (voortvlugtig), D. G. v. L., kantoorbediende en D. B. vroeger zeeloods alhier, beschuldigd: de eerste en de tweede van het maken van valsche handteekeningen, onder loods-certificaten, de derde van het bedriegelijk gebruik maken van een dezer stukken. Het Openb. Min. waargenomen door den heer Mr. Gefken, requireerde voor den eerste, dat hij zal worden verklaard wederspannig aan de wet, en voor de beide anderen eerloosverklaring, confinement van 5 tot 10 jaren en geldboete van ƒ 50. De verdediger der beide laatsten, de heer Mr. Polak Daniels, beweerde, dat de geïncrimineerde feiten deels niet bewezen, deels niet strafbaar waren, en dat hier in geen geval eenige kwade trouw of kwade bedoeling plaats heeft gehad. De uitspraak is bepaald op Donderdag 22 dezer.

Bij arrest van het Prov. Geregtshof van Gelderland van den 15 dezer, is S. P. Langendam schuldig verklaard aan de hem ten laste gelegde misdaad, voor zooveel betreft de aanslagbilletten ten name van twee personen, wier kiesbevoegdheid hij wilde hebben erkend, overgelegd en te dier zake veroordeeld tot twee jaren gevangenisstraf en ƒ 200 geldboete.

De vloot van Scheveningen ter steurharingvisscherij, onder den Engelschen vlag uitgerust, bestaat dit jaar uit 77 pinken, en alzoo uit vijf meer dan in het afgeloopen jaar.

Op den 14den dezer des morgens is te Helder op de Noorder Haaks, Onrust, gestrand, de Fransche brik *Justin*, kapt. Pons, met eene lading stukgoederen van Havre de Grace naar Petersburg bestemd. Een groot gedeelte der lading is met sloepen gered; het schip zal verloren zijn.

Morgen des namiddags ten 1½ ure zal van de werf *Casimirus*, van den heer Cs. de Graaf, scheepsbouwmeester te Amsterdam, worden te water gelaten het barkschip *Quirina en Anna*.

Voor de dienst in Oost-Indie worden, ter uitzending in het loopende jaar gevraagd twaalf jongelieden van den vierden onderwijzersrang en tusschen de 16 en 18 jaren oud, om onderwijs te geven in de laagste klassen der Gouvernementsscholen. Sollicitanten naar die betrekking worden uitgenoodigd, zich ten spoedigste, bij request op zegel, tot het Departement van Binnenlandsche Zaken te wenden, met opgave der school in welke zij werkzaam zijn en met overlegging hunner geboorte- en [illegible], alsmede van een bewijs van goed gedrag, afgegeven door den burgemeester hunner woonplaats. De kennis [illegible] en inrigting van bewaarscholen, en met het [illegible] daarin te geven zal eene aanbeveling zijn. De voordeelen zijn: eene bezoldiging van ƒ 75 's maands, zonder meer, ingaande met den dag van ontscheping te Batavia, vrij transport derwaarts en eene gratificatie van ƒ 400 voor uitrusting. De benoemden zullen zich moeten verbinden om de gratificatie en de transportkosten terug te betalen, indien zij binnen vijf jaren, na aankomst in Indie, uit eigene beweging, het geval van welbewezene ziekte uitgezonderd, 's Gouvernements dienst verlaten. Alvorens eene aanstelling te kunnen verkrijgen, zullen de candidaten bovendien moeten overleggen eene verklaring van den Commissaris des Konings in de provincie, waar hunne woonplaats gevestigd is, inhoudende dat ten zijnen genoege voldoende borg is gesteld, dat eventueel ten behoeve van den candidaat benoembaar zal worden voldaan aan alle verpligtingen, welke uit kracht van de wet op de nationale militie op hem mogten komen te rusten.

Volgens eene van Z. M. consul-generaal te Caraccas ontvangene mededeeling, heeft het congres van Venezuela, onder dagteekening van 27 Mei jl., eene wet uitgevaardigd, waarbij voor een tijdvak van 20 jaren tot vrijhavens in de provincie Chocó verklaard worden:

1°. de havens van den Atlantischen Oceaan en het grondgebied besproeid door de rivier Atreto, van hare monding aan zee tot hare zamenvloeijing met de rivier Quito, begrepen tusschen de westelijke Cordillera der Andes en den tak van dat gebergte, die gemelde provincie ten oosten scheidt van die van Antioquia:

2°. de havens aan de Stille Zuidzee en het grondgebied besproeid door de rivier San Juan, van hare uitwatering in zee tot aan de stad Novita, begrepen tusschen gemelde Cordillera der Andes en den tak van dat gebergte, die ze ten zuidwesten scheidt van de provincie Buenaventura.

Dien ten gevolge mogen aldaar geene douanes worden gevestigd, of andere regten worden geheven dan de municipale.

Bij eene wet van dezelfde dagteekening is eene verandering gebragt in het stelsel van douanes en eene wijziging gemaakt in het bestaand tarief van 4 Junij 1851. Bij dezelve worden opgeheven de officinas de commercio, zijnde eene soort van binnenlandsche douanes, waar de goederen konden worden verkend, die als per transito door de douanes op de kust werden geëxpedieerd, zonder geopend te worden. (*St. Crt.*)

Tooneelnieuws.

De Heer Renault, Directeur van den Franschen Schouwburg alhier, die moeite noch kosten heeft ontzien, om, voor zooveel den korten tijd toeliet, die hem daartoe gegund was, het vertrouwen zich waardig te betoonen, dat het gemeente-bestuur der residentie in hem heeft gesteld, heeft den navolgenden brief gerigt aan de geabonneerden van den Schouwburg, naar aanleiding van het staken der voorstelling op maandagavond jl.

Wij haasten ons, dezen brief publiek te maken, opdat aan den ijverigen Directeur niet verweten worde, wat geheel buiten zijne schuld is gelegen.

Op de voorstellingen, die sedert onze laatste beoordeeling hebben plaats gehad, komen we eerstdaags terug. Red.

«J'ai l'honneur de prier Mesdames et Messieurs les Abonnés du Théâtre Royal Français de vouloir bien agréer mes excuses relativement à la représentation du 12 courant, et en même temps je crois de mon devoir de leur donner quelques explications à cet égard.

«L'artiste qui a interrompu le spectacle, avait, à plusieurs reprises, demandé à l'administration la résiliation de son engagement, afin d'en contracter un à Paris qui était plus dans ses gouts; j'ai dû refuser la résiliation demandée, attendu que cette artiste était portée sur le prospectus, et qu'il était d'ailleurs très difficile de la remplacer à une epoque aussi avancée; c'est alors qu'a eu lieu la scène qui a mis fin à la représentation des Mousquetaires.

«J'ai essayé de remplacer la pièce interrompue par un autre ouvrage à peu près equivalent, mais j'ai rencontré chez quelques artistes une résistance que je ne puis attribuer qu'à la crainte de compromettre leurs débuts, et que je n'aurais pas trouvée sans doute dans toute autre circonstance.

«Par cette courte explication j'espère arriver à persuader, à Mesdames et Messieurs les Abonnés, que je n'ai point mérité les reproches qu'on pourrait m'adresser relativement à la représentation du 12 courant, et que mon plus grand désir est de leur prouver toute la reconnaissance que je leur dois pour l'accueil bienveillant qu'ils ont daigné faire aux artistes que j'ai eu l'honneur de leur présenter.»

Le Directeur,
RENAULT.

LA HAYE, le 15 Septembre 1853.

Correspondentie.

Het versje «*Het werk kroont zijn meester, enz.*» kan niet geplaatst worden.

Advertentiën.

Prijs-Courant der Effecten.

[illegible] September 1853.

Nederland.	Pct.		[illegible]	Pct.	
Ned.W.Schuld.	2½	62⅜ 11/16 ½			
Dito Certificat.	3	75⅝ [illegible]	*Hope* 1798/1816	5	108¼
Dito Dito	4	94 7/16 ⅝ ½	Dito 1828/1829	5	108
O. I. Leening	4		Cert. 1831/1833	5	97¾, 98
Amort. Syndic.	3½		Dito Dito	4½	
Hand.-Maats.	4½		Dito *Hope*	4	
België.			Dito *Stieglitz*	4	91¼
Certificaten	2½		Dito dito 5e Ser.	4	
D° *Rothschild*	2½	52⅛ ¼	Inschr. Assig.	6	
Frankrijk.			Certific. dito	6	
Obligatiën	3				
Spanje.			**Polen.**		
Nieuwe	1	22 3/16 ⅜ 5/16	Obligatiën [illegible]	4	
Dito Buitenl.	3		**[illegible]rijk.**		
D° Binnenl. 5/m.	3	42 1/16 ⅛			
Bew. Sp. Com.		5 13/16 [illegible]	[illegible]	5	80 [illegible] ⅛
Amort. Schuld.			Dito bet. Amst.	5	94
Portugal.			Dito letter B.	5	94
Londen nieuwe	5	38⅞ ⅜	Dito 1847	2½	41 9/16
Dito uitgest.	4	[8 15/16	Dito 1851/1852	2½	41 9/16

Mexic., te Londen 3 pct. 24 5/16; dito Onb. 23⅞, 4 1/16. Spanje Coupons?, te Lond. Onb. 21⅛; Uitg. 8⅞, 9⅛.

Binnenl. fondsen waren aanvankelijk merkelijk hooger te plaatsen, doch sluiten weder nagenoeg als gisteren. In buitenl. effecten was de omzet zeer geanimeerd en de prijzen over het geheel williger voornamelijk van Spaansche, Oostenrijksche en Mexicaansche fondsen.

FRANKFORT, Donderdag 15 Sept. 5 pct. Metal. 84½; Bankactien 1458; 1 pct. Spanje 22¼; 3 pct. dito 42¼; wissel op Weenen 108½.

De prijzen zijn algemeen weder teruggeloopen.

LONDEN, Donderdag, 15 Sept. Consols 95⅛; 4 pct. Holland 97¼; 2½ pct. dito 63½; Peru 78¼; Buenos-Ayres 67½. Diskonto 4½.

De Consols hebben op nieuw eene gevoelige daling ondervonden, sluitende ⅛ pct. lager dan gisteren; ook de Hollandsche zijn ½ pct. gedaald.

De Peruaansche daarentegen hebben zich 4½ pct. en de Buenos-Ayres 3½ pct. in prijs verbeterd.

De overige buitenlandsche fondsen hebben niet noemenswaardig gevarieerd.

De diskonto is ½ pct. verhoogd.

PARIJS, Donderdag 15 September. Fr. 4½ pct. op t. 101.80; dito 3 pct. op t. 77.05; Sp. Binn. 3 pct. 42[illegible]; dito 1 pct. 22; Belgie 4½ pct. 99; Rusl. 4½ pct 99⅛; Metall. 5 pct. 96¾; Piemont 97.

WEENEN, Donderdag 15 September. Metal. 1852 5 pct. 92¾; dito Ltt. B 106½; Lot. fl. 250 136; Lomb. Ven. [illegible]; Bankactien 1325; Zilver 9⅞; wiss. Londen 10.48; Parijs [illegible]